

Som STU-vejleder bakker jeg fuldt op om ambitionen om at øge anvendelsen af kommunens eget STU-tilbud på AKU-center Højagergaard. Højagergaard rummer en række unikke muligheder, som med den rette udvikling kan gøre tilbuddet attraktivt for en større del af kommunens STU-målgruppe.

Samtidig er det væsentligt, at en øget anvendelse sker med udgangspunkt i de unges behov, ønsker og interesser og inden for de rammer, lovgivningen fastsætter for den unges valg af uddannelsessted.

Højagergaards særlige potentiale

Højagergaard har efter min vurdering flere væsentlige styrker:

- **Nærhed til de unges lokalmiljø.** Placeringen i Frederikssund Kommune giver bedre muligheder for, at de unge kan fastholde og udvikle sociale relationer uden for undervisningstiden. Det kan samtidig understøtte deres tilknytning til lokale fritids- og fællesskabstilbud.
- **En stærk kobling mellem STU og beskæftigelsesafklaring.** Placeringen på AKU Center Højagergaard giver en særlig mulighed for at anvende de interne værksteder som et skånsomt mellemtrin mellem et beskyttet undervisningsmiljø, med pædagogisk støtte, og ekstern praktik på ordinære arbejdspladser. En sådan progression kan styrke den unges tro på egne evner og samtidig bidrage til en mere realistisk og kvalificeret afdækning af arbejdsevnen og mulighederne efter STU.
- **Et alternativ til den traditionelle skolekontekst.** De landlige omgivelser og fysiske rammer, som ikke i samme grad signalerer traditionel skole, kan være en væsentlig fordel for unge med længerevarende skolefravær og tidligere nederlag i skolesystemet. For nogle unge kan netop disse rammer være med til at gøre det muligt at genetablere et stabilt fremmøde.
- **Mulighed for kombination med prøveforberedende undervisning.** For unge, der ønsker at tage folkeskolens afgangsprøver, er der mulighed for relativt enkel transport til VUC i Hillerød. Højagergaards undervisere kan samtidig understøtte den unge i forberedelse, struktur og fastholdelse.

Nuværende elevgrundlag

Der er aktuelt 47 unge i STU, hvor Frederikssund Kommune er betalingskommune.

Af disse er 14 bosat uden for Frederikssund Kommune. For denne gruppe vil det som udgangspunkt ikke være relevant at arbejde ud fra en målsætning om STU på Højagergaard.

Yderligere tre unge tilhører målgruppe 1+2 og har støttebehov, som Højagergaard aktuelt ikke er indrettet til at imødekomme. Det drejer sig blandt andet om unge med svære fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser og behov for individuel støtte til eksempelvis pleje, overvågning og/eller skærmning mod psykisk overbelastning. Disse unge kan heller ikke forventes at blive selvtransporterende og vil derfor have et vedvarende kørselsbehov.

Det efterlader 30 unge, som potentielt kunne være i målgruppen for STU på Højagergaard. Heraf er ni allerede indskrevet på Højagergaard. Det betyder samtidig, at **21 unge i den potentielle målgruppe aktuelt har valgt et andet STU-tilbud.**

Der kan naturligvis være mange individuelle årsager til dette. Min erfaring er imidlertid, at den væsentligste årsag er, at andre uddannelsessteder i højere grad matcher den enkelte unges interesser, ønsker eller støttebehov.

STU-udvalget følger Ankestyrelsens fortolkning af lovgivningen¹ om den unges mulighed for at vælge mellem relevante uddannelsessteder. Den unge skal således have reelle og relevante valgmuligheder, der matcher den unges behov, ønsker og interesser. Frederikssund Kommune har gennem Indkøbsfællesskab Nordsjælland adgang til et bredt udvalg af STU-tilbud. Priserne på disse tilbud afviger samtidig ikke i en grad, der i sig selv gør Højagergaard til det oplagte valg.

Hvis ambitionen er, at flere unge skal vælge Højagergaard, bør fokus derfor ikke alene være på at øge anvendelsen af eget tilbud, men også på **at gøre Højagergaard til et uddannelsessted, som flere unge aktivt ønsker at tilvælge.**

Hvorfor tilvælger de unge Højagergaard?

De nuværende elevers valg medvirker til at give et billede af AKU-center Højagergaards styrker:

¹ [K-meddelelse nr. 49. De unges mulighed for at vælge mellem flere uddannelsessteder.](#)

- Fire unge har blandt andet valgt Højagergaard på baggrund af forventningen om en egentlig linje med dyr og udeliv, herunder heste. Det aktuelle tilbud med dyr er imidlertid mere begrænset og består primært af en ugentlig formiddag med pasning af minigrise, geder og kaniner, samt en dag med aktiviteter i naturen. For én af disse unge matcher de øvrige aktiviteter ikke i tilstrækkelig grad hendes behov og interesser, hvilket aktuelt medfører fravær og mistrivsel og overvejelser om skift af uddannelsessted.
- Én ung kombinerer STU på Højagergaard med undervisning på VUC Hillerød, med henblik på at tage afgangsprøver.
- Fire unge har blandt andet valgt Højagergaard på grund af kombinationen af afklaring på interne værksteder og undervisning inden for eksempelvis japansk, rollespil og madlavning.

For alle de unge på Højagergaard er det samtidig en væsentlig fordel, at uddannelsesstedet ligger i deres hjemkommune.

Hvorfor vælger unge andre STU-tilbud?

13 unge har primært valgt et andet uddannelsessted med udgangspunkt i deres **interesser**.

De valgte uddannelsessteder tilbyder typisk egentlige linjer, hvor den unge tre til fem dage om ugen kan beskæftige sig med et område, der har stor personlig betydning.

Interessen kan både udspringe af et ønske om at dygtiggøre sig inden for et bestemt område og af, at aktiviteten virker regulerende og skaber ro, motivation og overskud hos den unge.

For mange unge har interessefællesskabet desuden en væsentlig social funktion. Det kan være lettere at spejle sig i andre unge og indgå i sociale relationer, når fællesskabet tager udgangspunkt i en fælles interesse. For unge med en længere historik med skolefravær kan interessefaget være selve den motivationsfaktor, der gør det muligt at vende fravær til stabilt fremmøde.

De 13 unges valg fordeler sig aktuelt således:

- 6 unge har valgt tilbud med fokus på heste og andre dyr.
- 3 unge har valgt tilbud med fokus på IT og medier.
- 2 unge har valgt tilbud med fokus på musik, samspil og musikproduktion.
- 2 unge har valgt en Fri Fagskole, hvor de samtidig kan bo på uddannelsesstedet.

Derudover har otte unge valgt uddannelsessted primært ud fra deres individuelle **støttebehov**. De har valgt tilbud med særlig ekspertise inden for blandt andet autisme, ADHD og/eller psykisk sygdom og en bred vifte af linjefag.

Tallene peger dermed på to centrale faktorer i de unges valg: **stærke interessebaserede miljøer og specialiserede pædagogiske kompetencer**.

Perspektiver for udviklingen af Højagergaard

Der er både faglige, sociale og økonomiske perspektiver i at gøre STU på Højagergaard attraktivt for en større del af kommunens unge.

Den økonomiske fordel ved i højere grad at anvende kommunens eget STU-tilbud er et væsentligt argument. Men hvis flere unge samtidig skal trives, udvikle sig og gennemføre deres STU på Højagergaard, bør en øget anvendelse efter min vurdering følges af en målrettet udvikling af tilbuddets indhold og profil.

Jeg vil derfor foreslå, at følgende indgår i det videre arbejde:

- **Udvikling med udgangspunkt i efterspørgslen.** Tilbuddet bør i højere grad tilrettelægges ud fra de behov, ønsker og interesser, som ses blandt kommunens STU-målgruppe.
- **Etablering af tydelige linjer.** Der kan med fordel udvikles fokuserede linjer, som fylder en væsentlig del af de unges uge – eksempelvis tre til fem dage. Gennem flere år har der været en stabil efterspørgsel efter STU-tilbud med heste og dyr. Efterspørgslen efter eksempelvis IT, medier og musik varierer fra år til år og har mere begrænset søgning, hvilket gør det vanskeligere at vurdere om det er økonomisk rentabelt at etablere som reel linje.
- **En tydeligere neuropædagogisk profil.** Det bør være klart for unge, forældre og samarbejdspartnere, hvordan den neuropædagogiske tilgang konkret omsættes til pædagogik, didaktik, struktur, støtte og afdækning af den enkelte unges behov.
- **En stærkere profil på beskæftigelsesområdet.** Højagergaard har mulighed for at differentiere sig fra mange andre STU-tilbud ved systematisk at anvende de interne værksteder som et trin mellem undervisning og ekstern praktik. Det kan skabe en tydelig progression fra trygge rammer til mere ordinære arbejdsmiljøer og samtidig styrke kvaliteten af arbejdsvejledningen.
- **Etablering af et klub- og fællesskabstilbud.** Et klubtilbud på Højagergaard kan understøtte sociale relationer mellem unge i Frederikssund Kommune. Det vil være en særlig styrke, hvis unge kan fortsætte i fællesskabet efter afsluttet STU, så relationer og trivsel understøttes i overgangen til beskæftigelse eller anden aktivitet. Hvis tilbuddet samtidig er åbent for unge, der går på STU uden

for kommunen, kan det skabe et bredere lokalt ungdomsfællesskab og give bedre mulighed for varige venskaber.

- **Brobygning til det almindelige ungdomsliv.** Der kan etableres et tættere samarbejde med eksempelvis Ungdomsskolen og Café Cosmos, så de unge får lettere adgang til kommunens øvrige ungdoms- og fritidsfællesskaber.
- **Samarbejde med Ungekontakten.** Et mere systematisk samarbejde kan skabe sammenhæng mellem STU og de sociale fællesskaber, aktiviteter og kurser, der allerede tilbydes i andet regi.
- **En samlet transportstrategi.** AKU-Center Højagergaards geografiske placering er både en styrke og en udfordring. For unge i den vestlige del af kommunen, kan den offentlige transport være en væsentlig barriere. Fra centralt i Jægerspris eller Skibby tager turen ifølge Rejseplanen mere end en time og indebærer enten flere busser og længere gang eller en kombination af bus, S-tog og bus. Fra Græse Bakkeby tager turen omkring 45 minutter med to busser. Højagergaard har tidligere tilbudt morgenopsamling på Frederikssund Station, hvilket var en væsentlig støtte for de unge. Det bør overvejes, om en sådan ordning kan genetableres permanent, enten i Højagergaards eget regi eller gennem en ekstern kørselsleverandør.

Samlet vurdering

Jeg bakker således op om ambitionen om at øge anvendelsen af STU på AKU-center Højagergaard.

Højagergaard har nogle rammer og muligheder, som kommunen med fordel kan bygge videre på: den lokale placering, de landlige omgivelser, de interne værksteder og muligheden for at skabe en tæt sammenhæng mellem uddannelse, socialt fællesskab, praktik og efterfølgende beskæftigelse eller aktivitet.

De nuværende unges valg viser imidlertid også, at **geografisk nærhed og kommunalt ejerskab ikke i sig selv er tilstrækkeligt til at gøre tilbuddet attraktivt**. For de unge er det afgørende, at uddannelsesstedets faglige indhold, sociale miljø og specialpædagogiske kompetencer matcher deres individuelle behov, ønsker og interesser.

En strategi for øget anvendelse af Højagergaard bør derfor efter min vurdering have to parallelle spor:

1. At udnytte Højagergaards eksisterende styrker bedre.

Herunder især nærmiljøet, værkstederne, beskæftigelsesafklaringen og muligheden for at skabe lokale fællesskaber.

2. At udvikle tilbuddet på de områder, hvor de unge i dag vælger andre tilbud.

Herunder især stærke interessebaserede linjer, specialiserede kompetencer, sociale fællesskaber og bedre transportmuligheder.

Hvis dette lykkes, vurderer jeg, at Højagergaard vil kunne tiltrække en større andel af kommunens STU-elever – ikke alene fordi det er kommunens eget tilbud, men fordi **det opleves som det bedste og mest relevante tilbud for den enkelte unge**.

Med venlig hilsen

Birthe Østerbye

STU-vejleder i Frederikssund